

Trijų mūzų susitikimas

Daktarės Laimos Bloznelytės-Plėšnienės autobiografinės knygos „Mėnulis ir užuolaida“ sutiktuvės

Janina Valančiūtė

Lietuvos medicinos biblioteka

Knygos „Mėnulis ir užuolaida“ autorė,
onkologė, chirurgė, habilituota biomedicinos mokslų daktarė Laima Bloznelytė-Plėšnienė

Lietuvos medicinos bibliotekoje gydytoja onkologė, chirurgė, habilituota biomedicinos mokslų daktarė Laima Bloznelytė-Plėšnienė pristatė naują savo kūrybos knygą „Mėnulis ir užuolaida“ (I dalis). Anot autorės, į ją sudėta tai, kas liko po autocenzūros, su dedikacija „Skiriu tiems, kurie gyvena anoje sapnų pusėje“.

Dr. L. Bloznelytė-Plėšnienė yra apgynusi disertacijas fotodinaminio gydymo tema (1990, 1997). Keleto naujų gydymo ir diagnostikos metodų pradininkė bei Europos patentų autorė. 1989 m. pirmoji Lietuvoje ir buvusioje TSRS klinikoje pritaikė fotodinaminę terapiją (FDT) ir sukūrė naujų jos metodikų: gamadinaminį gydymą, intraarterinę FDT, melanomos FDT, 1991 m. naudodama metalo garų lazerius pritaikė selektyvią fototermolizę. Mokslininkė yra Valstybės ir dar kelių premijų laureatė, projekte „Daugiau saulės, daugiau šviesos“ nominuota Lietuvos šviesuole, „Dvasios aristokrate“. Stengdamasi išgelbėti nuo vėžio daugybę žmonių daktarė kasdien klinikoje priiminėja onkologinius pacientus, o kuria naktimis. Poetas Justinas Marcinkevičius įvertino jos kūrybą ir ragino rašyti, nepaleisti talento.

Nuo kelerių metų pradėjusi kalbėti eilėmis pirmąją kūrybos knygelę Laima išleido savilaidos būdu pradinėse klasėse. Būdama vienuolikos metų pirmąsias publikacijas, eilėraščius, vėliau tapusius dainomis, miniatiūras ir apsakymus spausdino žurnale „Moksleivis“, o nuo šešiolikos metų – „Nemune“ ir „Jaunimo gretose“, vėliau – „Pergalėje“ (dabar – „Metai“). Nuo septyniolikos jau dalyvavo Poezijos pavasariuose. Priklausė jaunuųjų rašytojų Kauno sekcijai. Jos kūryba išversta į rusų, armėnų ir lenkų kalbas. Nuo dvidešimt dvejų metų L. Bloznelytė-Plėšnienė nutarė savo kūrybos nebepublikuoti. Išimtį padarė tik medikų poezijos almanachui „Skrenda paukštė baltaplunksnė“ (1991), įkalbėta knygos sudarytojo poeto Eduardo Selionio.

Ji yra išleidusi apsakymų rinkinį „Žiurkė (iš Vilniaus legendų)“ (2003), eilėraščių knygą „Esu“ (2009).

*Esu iš nuodėmės ir kraujo,
Iš vyturio ir iš giesmės.
Iš tų žolių, kurias šienauja,
Iš prarajų, iš pilnaties.
Iš motinos atsidusimo,
Iš dilgėlių laukinio šokio.
Išrėkdami mane užkimo.
Jei galite – mylėkit tokią.*

„Esu II“ (1986)

Kalbos, tėvynės, buvimo stebuklo temos tęsiamos ir naujausioje, autobiografinėje, knygoje „Mėnulis ir užuolaida“. „Ir aš esu... stengiuosi būti. Kartu su elfais, laumėmis ir nykštukais toje pačioje drobėje. Stengiuosi, taikiai sutarti. Ir neverta skirstyti mus po tikrus, galimus ir išgalvotus paveikslus.“

Knygoje atgyja autorės vaikystės prisiminimai, gyvenime sutikti ar sapnuose regėti personažai. „Manote, aš sugalvojau šią knygą? Klystate, tai ji, surydama visas mano atostogas, šnypšdama ir putodama veržiasi ir reikalauja, kad ją rašyčiau“, – knygos pabaigoje atskleidžia autorė ir pateikia du epilogus. Pirmasis – įspėjamasis, antrasis – optimistinis. Gailestingojo Kristaus paveiksle išvelgusi tris vyrų patriarchų galvas – Enoko, kurį Dievas pasiėmė gyvą iš šio pasaulio, pranašo Elijaus, teisybės ir ramybės karaliaus Melchizedeko autorė kreipiasi: „Ramybės karaliau, mes tavęs laukiame. Taigi viso yra trys. Trys prieš tris. Trys su mumis, trys prieš mus. Labai jau nelygūs trejetai.“ Epiloge II ji rašo: „Tikiu, kad tautoms, kaip ir jų žmonėms, Dievas skiria angelus sargus, gal netgi arkangelus, nes tauta, kaip ir žmogus, yra Dievo idėja ir turi savo prasmę ir paskirtį. Mūsų tauta – kankinių tauta. Sušaudyti, sudeginti, sušaldyti prie Laptevų jūros, numarinti badu stovi gyva siena už mūsų. Pridengia mus. Gyva mirusiųjų siena. Ir miškas mus pridengia, ir kiekvienas augalas ir visa, kas alsuoja, kas jaučia.“

Pasakoja prieš daug metų abiejų su seserimi močiutės mirties naktį sapnuotą reginį – vieną rausvą ir dvi baltas rožes, sklaidusias šviesą ar šviesą, atspindėjusių rasoje: „Tekanti saulė glostė mano pečius, o sprogstančio sodo kvapai ją chorą sveikino. Stovėjau žiedų apsupta, klausiausi himno pavasariui. Galingas ir daugiabalsis choras giedojo. [...] Tas choras buvo skirtas bundančiai mano tėvynei. – Čia būsimosios Lietuvos himnas, – sakė sapne. Atsibudus aš jį vis dar girdėjau. Netgi bandžiau užrašyti. Kur ten, ne man... Tas himnas iki šiol nesukurtas, ir teikia vilties, kad gražiausia dar bus.“

Į renginį susirinkusius knygos autorės bičiulius ir kolegas pasveikino bibliotekos patarėja informacijos sklaidos klausimais Regina Vaišvilienė. Autorę ji pristatė žodžiais: „Šiandien čia susitinka trys mūzos – žodis, muzika ir dailė.“ Prisiminė nuo 1969 m. organizuojamus medikų poezijos pavasarius. Atkreipė dėmesį, kad daugelis medikų yra išleidę savo kūrybos knygų ir biblioteka stengiasi sukaupti jų literatūrinį palikimą.

Renginį vedė ir ištraukas iš knygos „Mėnulis ir užuolaida“ skaitė aktorė Diana Anevičiūtė-Valiušaitienė. Grojo tarptautinių konkursų laureatas smuikininkas Gediminas Plėšnys. Bibliotekoje veikia knygos iliustratorės Mildos Plėšnytės darbų paroda. Milda studijuoja dviejose aukštosiose mokyklose – Vilniaus universitete ir Dailės akademijoje. Nuo penkerių metų groja smuiku. Mokėsi Nacionalinėje M. K. Čiurlionio menų mokykloje. Antroje klasėje jau grojo solo su simfoniniu orkestru Lietuvos nacionalinėje filharmonijoje.